

Mirsad Hadžikadić:

Nedavno smo odlučili da takođe moramo da poboljšamo svoje interne procese. Prva stvar je pronaći ljude izvana koji će se kandidovati na našim listama i biti dio infrastrukture Pokreta. Ali sada moramo da imamo procese, uključujući to kako primamo ljude koji dolaze u naše urede, kome ćemo odgovarati po pitanju poziva na intervju, kako pronaći pravu osobu za odnose sa javnošću, kakav imidž želimo izgraditi, i sve te stvari. Nastojat ćemo zaposliti izvršnog direktora odnosno osobu koja će nadgledati sve interne funkcije. Druge stranke u Bosni tu funkciju nazivaju generalni sekretar, a to meni zvuči tako komunistički, jer generalni sekretar je funkcija koju je komunistička partija imala. Mi to nazivamo izvršni direktor i trenutno to radimo. Takođe nam treba vođa kabineta predsjednika. Sve više i više je ljudi koji nude pomoć, ali je i nestrpljivosti sve više. Ljudi bi voljeli da se počne ići naprijed i raditi nešto sada, naročito mladi ljudi koji čekaju naše upute šta treba da urade. Takođe počinjemo sa organizacijom dijaspore. Počinjemo u Njemačkoj, Austriji i Švedskoj jer one vjerovatno imaju najviše bosanske dijaspore. U tim zemljama počeli smo sastanke upravnog odbora koji zovemo predsjedništvo, a koje ima 11 članova i sastaje se svakog četvrtka online. Imamo i sastanke operativnog tima u Sarajevu svakog ponedjeljka, a i drugi iz raznih dijelova zemlje ili svijeta učestvuju putem Skypea. Dakle, što smo bliži organizovanom načinu našeg postojanja, sve više stvari uviđamo da se moraju popraviti odnosno uvesti, potrebne su nove pozicije. Takođe imamo pozive u posjetu dijaspori u određenim zemljama. Došao sam u SAD na ceremoniju dodjele diploma jednog od mojih doktorskih studenata, a još jedan je doktorirao odnosno odbranio svoju doktorsku disertaciju juče. Dobio sam pozivnicu da idem u Des Moines u Iowi i u Čikago ove sedmice, pa ću posjetiti bosanskohercegovačke zajednice tamo. Takođe sam pozvan i ako sve bude išlo po planu otići ću u Švicarsku krajem januara, u Austriju krajem februara i u Švedsku početkom marta. Neke od tih događaja su naučne konferencije koje su naši ljudi organizovali i većina njih su za naše zajednice, a u Švedskoj se radi o proslavi dana nezavisnosti 1. marta, a ja ću biti tamo 2. marta jer prvog pada nedjelja, sa još jednim političarem iz Bosne koji je takođe bio kandidat za predsjednika, i sa jednom Bosancem koji je u Evropskom parlamentu, gdje predstavlja Švedsku. On će takođe biti gost te večeri.

Dakle, da, nastavljamo učiti o uspostavljanju političke organizacije. Nastavljamo učiti o upravljanju rastom volontera i plaćenih uposlenika, učimo kako upravljati očekivanjima, kako upravljati nestrpljenjem ljudi koji, sad kad imaju nešto što im se čini stvarnim i ima potencijal za promjene, žele to uraditi danas a ne sutra. Uzbudljivo je i sjajno, ali i zabrinjavajuće jer što je više ljudi uključeno, više je i karaktera i prostora za međuljudske probleme koji se onda moraju rješavati, a i koji postaju sve očitiji. Ne želite izgubiti momentum ili potencijal za rast zbog nesposobnosti da upravljate ljudima, tako da je to među mojim prioritetima ovih dana.

Clark Curtis:

Upotrijebit ću ovu frazu, ali skoro se čini kao da su to boli učenja rasta, u procesu formiranja demokratije. Kako je ovo tebi lično? Čini se da je i tebi rješavanje tih problema jedno iskustvo učenja. Kako to radiš?

Mirsad Hadžikadić:

Tako je. Mnogo razmišljam o demokratiji ovih dana, naročito zato što svijet proživljava neka teška vremena, i zato što demokratiju neki ljudi zloupotrebljavaju. Dakle, puno učim. Drugi izazov je poništiti ono na što su oni navikli. Navikli su na snažnu osobu gdje se sve vrti oko te osobe. Mi imamo obrnut pristup jer u suštini govorimo da se ne radi o jednoj osobi, da se ne radi o Mirsadu nego da se radi o setu ideja, pa moramo uspostaviti organizaciju na način koji će prenijeti tu poruku. Stoga, iako sam mogao donijeti mnogo odluka, ja to nisam učinio, nego tražim od upravnog odbora da donese mnoge odluke koje bi inače predsjednik donio. Svi naši akti su napisani na način da pokažu da se primjenjuje proces, i da je predsjednik izvršna grana seta pravila koji je uspostavio taj upravni organ koji zovemo upravno vijeće. Dakle, interesantno je posmatrati to: da ljudi napuste jedan način ponašanja i funkcionisanja politike i prigrle drugi način gdje nema snažne osobe i oni treba da uspostave društvo istomišljenika po pitanju ciljeva koje žele ostvariti, i sad se moramo natjecati na ovom tržištu ideja unutar organizacije, da otkrijemo koji je najbolji način da se to uradi. Neki ljudi pretjeruju, govoreći da oni lično žele tu poziciju s koje će raditi stvari ili uticati na druge, što nije zapravo ono što sam želio. Želio sam natjecanje ideja, međusobno poštovanje i razgovor ljudi, a sad su započela ova usporavanja i

interna previranja. Interesantno je i pretpostavljam da se radi i o demokratiji ali i o ljudima i karakterima. Međutim, dobro je da rijetko gdje čujem da bilo ko šta kaže negativno o nama, o Platformi, o Pokretu ili o mogućnostima i potencijalima. Danas sam čuo da je u privatnom razgovoru jedan viši zvaničnik iz najuticajnije stranke govorio dobre stvari o našem potencijalu da kreiramo promjene. Dakle, to su odlične stvari, i to bi demokratija zapravo trebala da uradi – da omogući natjecanje ideja. Još jedna stvar koju trebamo uraditi ovih dana, a moram provjeriti sa našim pravnim timom jesmo li to uradili – moramo poslati upit Centralnoj izbornoj komisiji vezano za činjenicu da smatramo da nisu uključili glasove iz dijaspore prilikom ukupnog brojanja, pa bismo željeli znati da li je tako i ako jeste, zašto je to slučaj. Ako oni ne odgovore, onda ćemo poslati javni upit i poslati obavještenje medijima, gdje ćemo iznijeti da se čini da ima problem. Jer, iako smo zadovoljni rezultatima, ne mislimo da je uključeno jedno od naših uporišta, a to je dijaspora. Nakon toga, treba da postanemo zaista aktivni u zahtijevanju elektronskog glasanja, a moguće i obaveznog glasanja na sljedećim izborima. Dakle, to su dvije stvari na kojima bismo voljeli zaista da insistiramo kad je u pitanju Centralna izborna komisija, jer oni će biti organ koji će zatim implementirati ideju elektronskog glasanja, ali i Parlament mora da ima svoju riječ u tome.

Clark Curtis:

Pitanje u vezi procesa razumijevanja ljudi i kako ljudi razmišljaju, šta ih pokreće da rade to što rade. Razgovarali smo o tome i postoje izazovi. Za tebe lično, mora da je to fascinirajuće, jer ima mnogo veze sa radom kojim se baviš u Institutu kompleksnih sistema. Možeš li malo povezati ovo dvoje?

Mirsad Hadžikadić:

Da. Dakle, ova stvar ima toliko dijelova u pokretu a ono što kompleksnost kaže o onome što mogu očekivati jeste da uvijek postoji jedan do dva razloga za bilo šta: uspjeh, neuspjeh, metež, haos. Ponekad su to pravila uključivanja i kreiranja politike, ponekad se radi o stavu ljudi. Ali, ja konstantno tražim šta je tih par stvari koje, ako bi se ispravile, stavile bi cijeli poduhvat u sasvim novi miran period rasta i uspjeha. Mnogo je elemenata, ljudi, procesa, koruptivan sistem, pritisak

ili zanemarivanje od strane medija vladajućih stranaka, vladajuće koalicije. Međutim, zbog mog istraživanja u oblasti kompleksnosti, ja razumijem da ovo nikad neće biti stabilno okruženje. Uvijek će biti neko filtriranje ideja, bit će uspona i padova, a moj posao je da osiguram da se općenito uvijek krećemo u smjeru prema gore, ka uspjehu i ka proširenju, ka popularnosti. Kad razgovaram s ljudima, uvijek tražim one ljude koji su potencijalni nosioci korjenitih promjena, koji svojom prisutnošću i svojim iskustvom mogu izazvati lančanu reakciju i ispraviti stvari. Trenutno imam tridesetak ljudi oko sebe, ali među njima je dvoje ili troje koji imaju to. Sad moramo da im pronađemo pravo mjesto, ali hoće li ih ostali prihvatiti? I kako da ih uputim, koji je pravi pravac? Dakle, u onome što često djeluje kao haotično okruženje vidite obrasce stabilnosti, i poenta je ko će, kada i kako biti uspostavljen da stabilizira sistem, ali nikad previše jer ne želim totalnu stabilnost gdje postoji set pravila, regulacija i politika, i sve se mora pročitati i odgovarati. Nema kreativnosti u takvom okruženju. Dakle, još jedan izazov je uspostavljanje kompromisa između politika i procedura s jedne strane i slobodne kreativnosti s druge strane. Previše slobodne kreativnosti bi značilo da svi mogu raditi što god požele i na kraju ne bi bilo ništa što se može učiniti jer bi to bio haotičan sistem, a druga krajnost je da, ako nema nikakve promjene, onda nema ni rasta. Dakle, upravljanje tim procesom će biti interesantno.

Clark Curtis:

Reci nam o značaju vašeg širenja u drugim zemljama u regiji. Dok to radite, imaju li neke određene stvari koje želite postići?

Mirsad Hadžikadić:

Pa, zemlje u okruženju ne pomažu ni najmanje, i mislim da se tu kreće u pogrešnom pravcu. Hrvatski parlament je nedavno usvojio deklaraciju u kojoj su izrazili zabrinutost zbog pozicije Hrvata u Bosni i Hercegovini. To se njih ne tiče, jer to su građani Bosne i Hercegovine. To je uplitanje u suverenitet Bosne i Hercegovine. Oni koriste Evropski parlament da blokiraju napredak članstva Bosne i Hercegovine u Evropskoj uniji. Iako govore da rade u ime Bosne i Hercegovine, oni zapravo nisu došli da razgovaraju sa vladom Bosne i Hercegovine i rekli da, ako stvarno postoje legitimni problemi sa bilo kojom grupom ljudi u Bosni i Hercegovini, onda

ok. Međutim, bosanski Hrvati pokušavaju da promijene izborni zakon kako bi se garantovalo jednoj stranci, njihovoj nacionalnoj stranci, da će pobijediti svaki put. To je najgori oblik manipulacije izbornim zakonom. Ovo nije donijelo mnogo dobra ni Sjedinjenim Američkim Državama, polariziralo je zemlju, i ista stvar se dešava u Bosni i Hercegovini. Dakle, zemlja ne želi to učiniti, nego želi slobodne izbore za sve. Ali, oni žele kontrolisati izbore. To nije u interesu Bosne i Hercegovine i nije posao druge zemlje da forsira to što vodi potencijalnom raspadu Bosne i Hercegovine. To nije prijateljski čin. Ista stvar dolazi iz Srbije. Dakle, mi smo zaista u okruženju koje je neprijateljsko prema Bosni i Hercegovini, a moj posao je da ljudi to prepoznaju i da se kreira dugoročni plan, da se uspostavi politika koja neće biti reaktivna nego proaktivna po pitanju boljitka Bosne i Hercegovine. U kontekstu Evropske unije i svjetskih sila koje su zapravo podijeljene po pitanju Bosne i Hercegovine i vrlo neučinkovite, mi moramo shvatiti kako da pomognemo sami sebi prije svega, kako da postanemo snažni, a zatim kako da postanemo konstruktivniji član među evropskim zemljama, član Evropske unije i svijeta. Ja nikad ne kažem ljudima da je to krivica nekog drugog. To je najčešće citiran razlog u Bosni i Hercegovini za loše stanje u zemlji, kriveći Evropsku uniju, Rusiju, Srbiju, Hrvatsku. Da, ali to nije njihov posao, naš je posao da kreiramo najbolje okruženje za sebe. To je naša odgovornost. Oni mogu pomoći, ili mogu ne pomoći. I to se dešava. Neke zemlje su prijateljskije prema nama nego druge, neke nam pomažu više nego druge. Ali, mi zaista ne možemo dati svoju sudbinu u tuđe ruke. Ne možemo. To je naša sudbina, i mi treba da pokažemo da smo dorasli tom zadatku.